

HOLLANDE: LA RE-INVENCIO D'UN INTERVENCIONISME FRANCÈS

Dídac Gutiérrez-Peris

DIRECTOR D'ESTUDIS EUROPEUS A L'INSTITUT
VIA VOICE DE PARIS, MEMBRE DEL CONSELL
ASSESSOR DEL GLOBAL BARCELONA GROUP DE
LA FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA

Després dels atemptats del divendres 13 de novembre a París, François Hollande no va trigar ni 24 hores a declarar que els actes comesos aquella nit constituïen un 'acte de guerra'. El dissabte i diumenge següent François Hollande va aparèixer breument un segon cop. Mentrestant, el seu primer ministre, Manuel Valls, molt més afí des de fa anys a utilitzar en política el lèxic de l'antagonisme i la bel·ligerància, no es va cansar de repetir a la televisió que el dilluns es prendrien mesures 'a l'alçada', i que respondrien 'a la guerra' en què els terroristes havien decidit empènyer el país.

El dilluns 16, reunits en Congrés (un esdeveniment excepcional reservat als vots constitucionals), senadors i diputats, en la mateixa càmera, van escoltar un solemne François Hollande anunciar un increment dels bombardejos contra l'Estat Islàmic. Seguit de dues iniciatives més: el començament d'una campanya diplomàtica internacional per derrotar el grup terrorista i l'extensió de l'estat d'urgència fins a tres mesos. Una durada tan excepcional que va requerir un canvi de la legislació.

Les passes que farà Hollande a partir d'ara no s'entenen si no s'analitza el seu mandat en el seu conjunt. D'aquest anàlisi se'n desprèn una definició *sui generis* del principi 'd'intervencionisme' internacional. Un intervencionisme on la diplomàcia econòmica jugarà un paper. Un intervencionisme militar que utilitzarà tots els límits de la legalitat internacional, sense sobrepassar-los. I un intervencionisme en clau francesa. I doncs, sense Europa.

La diplomatie économique

El 27 d'agost de 2012, François Hollande va pronunciar el seu [primer discurs](#) en clau internacional

L'intervencionisme d'Hollande utilitzarà tots els límits de la legalitat internacional, sense sobrepassar-los.

com a President de la República. Ho va fer davant el que es coneix com la 'Conferència d'Ambaixadors', que reuneix un cop l'any els principals representants diplomàtics del país. Hollande va marcar la línia d'acció de portes enfora. Una estratègia que ha consistit els últims quatre anys en posar la xarxa diplomàtica al servei de la recuperació econòmica. La doctrina liderada pel Ministre Laurent Fabius, un dels poquíssims que s'ha mantingut en la seva cartera des del principi, es coneix com la '*diplomatie économique*'.

Una diplomàcia econòmica que repeteix sempre el mateix *modus operandi*. Per una banda, els consolats i ambaixades han passat a tenir uns objectius xifrats per tal de dinamitzar el nivell d'intercanvis comercials i d'inversions amb l'hexàgon. [Business France](#) s'ha convertit en un autèntic gegant en menys de cinc anys. Una consigna que va suposar la creació de fulls d'avaluació anònims dels ambaixadors que havien d'omplir el cos diplomàtic. *Du jamais vu*.

Per altra banda, els viatges presidencials. Els desplaçaments del President i dels ministres s'han convertit en operacions preparades de negoci per les empreses franceses, en particular per aquelles que tenen en nòmina centenars de ciutadans, i que juguen un paper fonamental en l'estabilitat social. Pot semblar antagònic, però el binomi govern-empresari s'ha convertit en la marca de la política internacional d'Hollande. Una estratègia que malgrat els interrogants que podria despertar en matèria de transparència o de favoritisme és promoguda pels mitjans i molt ben vista per la ciutadania. Cada contracte aconseguit durant un d'aquests viatges és percebut com una victòria nacional.

França ha anat reduint progressivament el seu greu dèficit comercial mentre les seves principals empreses han venut el *savoir-faire* i la [French Tech](#). Al Marroc ([el desembre de 2012](#)), a la Xina ([l'abril de 2013](#)), a l'Índia ([el febrer de 2013](#)), a Mèxic (després d'anys de tensió amb Sarkozy), a Algèria ([en una visita sense precedents](#)), a Colòmbia ([el febrer de 2012](#)), al Japó ([el juny de 2013 per signar contractes sobre energia nuclear](#)), a Qatar ([el 2013](#)), a Aràbia Saudita ([amb la crítica dels drets humans de fons](#)), a Cuba ([Fabius és un dels primers mandatari](#)

El govern francès ha posat la seva xarxa diplomàtica al servei de la recuperació econòmica, consolidant el que es coneix com a *diplomatie économique*.

[europeus a visitar l'illa](#)), i al Brasil ([amb l'accent en les relacions Mercosur-UE](#)). Viatges que sota el paraigües presidencial han permès crear *momentum* per fer avançar interessos econòmics i comercials.

Un President que ja ha fet (i guanyat) la guerra

Al costat d'aquesta nova forma d'intervencionisme econòmic-diplomàtic Hollande també ha desplegat una assumida política proactiva a nivell militar. D'una banda, a través d'intervencions que han determinat el curs de tres conflictes: a Mali, a la República Centrafricana, i des de l'estiu passat, a Síria. Però també, a través d'accions personals, en particular el viatge oficial per parlar davant el Parlament constituent tunisià el 6 de juliol de 2013, moment en què la transició semblava descarrilar definitivament.

Les intervencions a Mali i a la República Centrafricana s'han viscut com encerts estratègics. En el cas malià, Hollande va canviar el rumb del conflicte al prendre una decisió en menys de 48 hores, el gener de 2013. Fins aleshores el pla era seguir la resolució de l'ONU que s'havia aprovat el 20 de desembre de 2012, preveient una intervenció militar al nord del país organitzada per soldats africans. L'avenç dels grups afins a *Al-Qaida al Magrib* (AQMI), fins apropar-se a un centenar de kilòmetres de la capital Bamako, va forçar al govern interí a demanar ajuda a l'Estat Francès.

El suport de la ciutadania i la classe política –tant a França com a Mali– han estat gairebé unànimes, tant a l'hora de bombardejar l'avenç terrorista, com per després desplegar un contingent durant 12 mesos, alliberant finalment el nord del país i mantenint l'ordre mentre es celebraven uns nous

comicis guanyats per IBK, Ibrahim Boucabar Keita. [“Hem guanyat aquesta guerra”](#), deia Hollande des de Bamako, només nou mesos després de prendre la decisió d'intervenir militarment.

En el cas de la República Centrafricana, la decisió també va ser qüestió de dies, després d'un treball de fons al Consell de Seguretat durant els mesos de setembre i octubre de 2013. El risc d'un genocidi ètnic i religiós, va accelerar la decisió del President d'enviar tropes terrestres. De nou, aconseguint el suport de la població i de la classe política francesa i africana de forma gairebé unànime.

Síria: la tercera guerra d'Hollande

A França el debat intern és saber quins són els límits de l'Hollande intervencionista. Un Hollande que ha sortit recolzat políticament per tot allò que ha fet fora, mentre se'l critica estrepitosament pel que fa dins. Síria, en aquest sentit, suposa un repte particular per a Hollande. El fet que el govern francès hagi decidit utilitzar un argument legalment tan subjectiu com la 'defensa pròpia' per incrementar els bombardejos en sòl sirià ja és donar un pas que fins ara França no havia volgut donar.

En qualsevol cas, el President ha anat acumulant un capital polític important a escala internacional des de 2012. L'èxit de l'Hollande intervencionista és un aval per defensar la visió que sempre ha defensat França: la de la política internacional proactiva i *engagée*. Una visió que xoca frontalment amb una Europa sense recursos materials per fer la guerra, i una Alemanya tradicionalment a les antípodes. Potser la tercera guerra d'Hollande acabarà convencent a més d'un.

Hollande ha sortit recolzat políticament per tot allò que ha fet fora, mentre se'l critica estrepitosament pel que fa dins del país.